

مشخصات طرح

دوره هشتم - سال دوم

شماره ثبت:

۳۱۵

شماره چاپ:

۷۱۶

تاریخ چاپ:

۱۳۸۸/۳/۱۲

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح اصلاح ماده (۱) قانون رفع برخی از موانع تولید و

سرمایه‌گذاری صنعتی مصوب ۱۳۸۶»

مقدمه

قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی که با رعایت اصل ۸۵ قانون اساسی در کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی بررسی و به تصویب رسید پس از تصویب مدت زمان اجرای آزمایشی آن در صحن علنی، مورد ایراد شورای محترم نگهبان واقع شد که در نهایت و پس از طی مراحل قانونی به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسید. نکته قابل توجه اینکه ماده (۱) این قانون با اصلاحات بسیار به نحوی که متن آن دگرگون از مصوبه مجلس است به تصویب مجمع تشخیص مصلحت رسیده است. بنابراین طرح فعلی به جهت آنکه در پی اصلاح مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام می‌باشد، محل اشکال خواهد بود.

بیان موضوع

مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام به دو نحو قابل اصلاح است:

راهکار اول

به موجب نظریه تفسیری شماره ۵۳۱۸ مورخ ۱۳۷۲/۷/۲۴ شورای محترم نگهبان ... در صورتی که مصوبه مجمع تشخیص مصلحت، مربوط به اختلاف نظر شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی بود، مجلس پس از گذشت زمان معتدبه که تغییر مصلحت موجه باشد، حق طرح و تصویب قانون مغایر را دارد. براین اساس چنانچه زمان معتدبه مذکور (۷-۱۰ سال) گذشته باشد، مجلس شورای اسلامی استقلالاً می‌تواند قانون مغایری تصویب نماید و شورای محترم نگهبان نیز متعرض ایراد اصل ۱۱۲ قانون اساسی نخواهد شد.

راهکار دوم

چنانچه زمان معتدبه از تاریخ تصویب مجمع تشخیص نگذشته باشد و مجلس شورای اسلامی بازنگری و اصلاح مصوبه مجمع را ضروری بداند، به نظر می‌رسد بتواند مصوبه مذکور را اصلاح یا قانون مغایری را به تصویب برساند که در این صورت شورای محترم نگهبان، مصوبه مذکور را مغایر اصل ۱۱۲ تشخیص خواهد داد و پس از اصرار مجلس، موضوع به مجمع ارجاع خواهد شد و در صورت تشخیص مصلحت ملزمه‌ای توسط مجمع، اصلاح و بازنگری مصوبه قبلی ممکن خواهد بود. نظر فوق از مفهوم مخالف بند یک نظریه تفسیری شماره ۴۵۷۵ مورخ ۱۳۷۲/۲/۳ شورای نگهبان قابل استنباط است. جایی که شورای نگهبان اشعار می‌دارد: «... ۱. مجمع تشخیص مصلحت نظام نمی‌تواند مستقلاً در موارد قانونی مصوبه خود تجدیدنظر نماید...». در تأیید این برداشت می‌توان گفت اگر زمان معتدبه گذشته باشد آنگاه اساساً مصوبه مخالف مجلس مورد ایراد شورای نگهبان قرار نخواهد گرفت تا برای اصلاح یا تجدیدنظر به مجمع ارسال شود.

نام دفاتر:

مطالعات حقوقی

مطالعات اقتصادی

مطالعات برنامه و بودجه

مطالعات زیربنایی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۹۷۳۷

تاریخ انتشار:

۱۳۸۸/۴/۷

اظهار نظر کارشناسی

هر چند در مورد طرح مذکور، استفاده از راهکار دوم جهت اصلاح مصوبه قبلی مجمع قابل پذیرش می‌باشد ولی باید به این نکته توجه شود که تاکنون در نظام قانونگذاری ما چنین اقدامی انجام نشده است و اساساً به لحاظ اقتصادی طرح حاضر باید دارای چنان اهمیتی باشد که بتوان اعضای مجمع تشخیص مصلحت را به بازنگری تصمیم خود ترغیب و متمایل نمود.

پیشنهاد

در صورتی که نمایندگان محترم با استفاده از راهکار دوم، اصلاح مصوبه را در دستور کار خود قرار دهند با توجه به فلسفه وجودی مفاد ماده (۱) قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی مبنی بر جلوگیری از آلاینده‌های محیط زیست و رفع آلودگی‌های ناشی از فعالیت واحدهای تولیدی، ضروری است تا نحوه مصارف عوارض و سازمان‌های متولی آن مشخص شود. این امر در بند آخر تبصره «۱» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده مورد اشاره قرار گرفته ولی محل صرف این وجوه توسط شهرداری‌ها و دهیاری‌ها به‌طور مشخص تصریح نشده است؛ حال آنکه این مطلب در ماده (۱) قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی صراحت دارد. بر این اساس پیشنهاد می‌شود این تبصره جایگزین ماده (۱) فعلی قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی شود و در آن، محل صرف عوارض دریافت شده نیز به‌طور دقیق و شفاف مشخص شود.

به این ترتیب برای رفع دوگانگی و تناقض مطرح شده بین مفاد تبصره «۱» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده و ماده (۱) قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی، رویکرد طرح ارائه شده مورد تأیید است؛ اما برای رفع هرگونه موانع حقوقی احتمالی در اجرای آن، متن زیر برای جایگزینی به‌جای ماده واحده ارائه شده پیشنهاد می‌شود:

ماده واحده

ماده (۱) - نحوه تشخیص و وصول عوارض واحدهای تولیدی آلاینده محیط زیست، براساس مفاد تبصره «۱» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده، مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ و اصلاحیه‌های بعدی آن خواهد بود. وجوه حاصل از عوارض دریافتی به تشخیص سازمان حفاظت محیط زیست توسط شهرداری‌ها و دهیاری‌های مربوطه در جهت رفع آلاینده‌های تولیدی و صنعتی هزینه می‌شود.